EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 30.06.2004
KOM(2004) 448 lopullinen

2004/0137 (COD)

C6-0143/04

Ehdotus:

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesutarkoituksiin sekä terrorismin rahoitukseen

(komission esittämä)

PERUSTELUT

Tiivistelmä

Yhteisön pyrkimykset rahanpesun estämiseksi käyvät ilmi vuosina 1991 ja 2001 annetuista direktiiveistä. Vuoden 1991 direktiivissä noudatettiin läheisesti rahanpesunvastaisen kansainvälisen toimintaryhmän (Financial Action Task Force on Money Laundering, FATF) suosituksia, jotka ovat maailmanlaajuisia standardeja tällä alalla.

Vuonna 1991 annetussa direktiivissä rahanpesu määriteltiin suhteessa huumausainerikollisuuteen ja direktiivistä johtuvat velvollisuudet koskivat ainoastaan rahoitusalaa. Vuonna 2001 direktiivin soveltamisalaa laajennettiin useammantyyppisiin rikoksiin sekä ammatteihin ja toimintoihin.

Vuonna 2001 annetussa direktiivissä ei määritelty täsmällisesti vakavan rikoksen käsitettä, vaan siinä pyydettiin komissiota laatimaan asiaa koskeva uusi ehdotus vuonna 2004.

FATF tarkisti kesäkuussa 2003 rahanpesun vastaisia suosituksiaan, ja ne kattavat nyt myös terrorismin rahoituksen. Myös tässä direktiiviehdotuksessa viitataan erityisesti terrorismin rahoitukseen ja säädetään muutoksista, jotka ovat tarpeen FATF:n 40 tarkistetun suosituksen huomioon ottamiseksi.

Johdanto

Yhteisö aloitti rahanpesun (rikollisten toiminta, jolla pyritään peittämään rikoksista saadun hyödyn laiton alkuperä) vastaisen toimintansa antamalla neuvoston direktiivin 91/308/ETY rahoitusjärjestelmien rahanpesutarkoituksiin käyttämisen estämisestä.

Vuonna 1991 annetussa direktiivissä otettiin erityisesti huomioon 40 suositusta, jotka rahanpesunvastainen toimintaryhmä (The Financial Action Task Force on Money Laundering, FATF) on antanut. FATF on maailmanlaajuista toimintaa tällä alalla johtava kansainvälinen elin.

Vuonna 1991 annetussa direktiivissä edellytettiin, että jäsenvaltiot kieltävät huumausainerikollisuudesta saadun hyödyn pesun, vaativat rahoitusalaa selvittämään asiakkaittensa henkilöllisyyden, säilyttämään tietoja, ottamaan käyttöön sisäisiä valvontamenettelyjä ja ilmoittamaan toimivaltaisille viranomaisille kaikista rahanpesuepäilyistä.

Huumausainerikollisuudesta saatuun hyötyyn rajattu soveltamisala todettiin nopeasti liian kapeaksi. Lisäksi todettiin, että rahoitusalan valvonnan tiukentuminen on pakottanut rahan pesijät etsimään vaihtoehtoisia rahanpesumenetelmiä.

Vuonna 1999 komissio ehdotti, että direktiivin soveltamisalaa laajennetaan kattamaan useampia rikollisuuden muotoja sekä monia rahoitusalan ulkopuolisia toimintoja ja ammatteja, jotka ovat alttiita rahanpesulle.

Muutosdirektiivi 2001/97/EY annettiin 4. joulukuuta 2001. Se noudatti pääosin komission ehdotusta laajentaa soveltamisala rahoitusalan ulkopuolisiin toimintoihin ja ammatteihin. Soveltamisalaan kuuluvan rikollisen toiminnan osalta neuvosto ja parlamentti päättivät laajentaa direktiivin kattamaan vakavista rikoksista saadun hyödyn pesun. Määritelmän

viimeisessä osassa viitattiin rikoksiin, jotka voivat ”tuottaa huomattavaa hyötyä” tai joista voi ”seurata ankara vankeusrangaistus”. Direktiivin 1 artiklan E alakohdassa todetaan, että "jäsenvaltioiden on viimeistään 15 päivänä joulukuuta 2004 muutettava tässä luetelmakohdassa säädettyä määritelmää sen mukauttamiseksi yhteisessä toiminnassa 98/699/YOS olevaan vakavien rikosten määritelmään”. Lisäksi komissiota kehotettiin esittämään asiasta direktiiviehdotus.

Vaikka terrorismin rahoitusta ei mainittu erikseen, jäsenvaltiot katsoivat, että vakavan rikoksen käsitteen olisi katettava kaikki terrorismin rahoittamiseen liittyvät rikokset. Uudessa direktiiviehdotuksessa mainitaan erikseen terrorismin ja terrorismin rahoituksen kuuluvan soveltamisalaan.

Kesäkuussa 2003 FATF uudisti 40 suositustaan perusteellisesti. Näin pyrittiin ottamaan huomioon saadut kokemukset ja terrorismin tehokkaamman torjunnan edellyttämät tehostetut toimenpiteet.

FATF lisäsi monilla osa-alueilla suositustensa yksityiskohtaisuutta. Tämä koskee etenkin asiakkaiden tunnistamista ja niiden henkilöllisyyden todentamista, tilanteita, joissa suurempi rahanpesun riski voi oikeuttaa tehostettujen toimenpiteiden soveltamisen, ja myös tilanteita, joissa pienempi riski voi oikeuttaa lievempien valvontatoimenpiteiden käytön.

EU:n jäsenvaltiot ja komissio katsovat, että FATF:n tarkistettuja suosituksia olisi sovellettava koordinoidusti EU:n tasolla.

Selvyyden vuoksi on päätetty kumota nykyinen direktiivi ja laatia sen tilalle uusi teksti. Komission lähtökohtana on, että uuden direktiivin olisi perustuttava nykyiseen säännöstöön. Varsinkaan ammattien kohtelua koskevia nykyisiä säännöksiä ei pitäisi kyseenalaista tarpeettomasti.

Yhteyskomitean oikeusperusta yhteisön lainsäädännössä kumoutuu ja näin on tarpeen perustaa uusi komitea. Komissiolle olisi annettava rajoitetut täytäntöönpanovaltuudet tietyissä teknisissä asioissa, ja uuden rahanpesunvastaisen komitean olisi avustettava sitä tässä tehtävässä päätöksen 1999/468/EY säännösten mukaisesti.

Artiklakohtaiset perustelut

1 artikla

Direktiivissä määritelty rahanpesu olisi kriminalisoitava. Tehokkuuden varmistamiseksi on olennaista soveltaa rikosoikeudellisia seuraamuksia.

Ehdotuksessa rahanpesu määritellään uudella tavalla erityisesti terrorismin rahoituksen huomioon ottamiseksi. Direktiivin nimi viittaa siihen, että rahoitusjärjestelmän käyttö rahanpesutarkoituksiin ja terrorismin rahoitukseen estetään. Rahanpesun määritelmä kattaa nyt myös alkuperältään laillisten varojen käytön terrorismin rahoitukseen. Tämän vuoksi kaikki viittaukset rahanpesuun kattavat vastedes myös terrorismin rahoituksen.

2 artikla

Uudessa ehdotuksessa pyritään korjaamaan soveltamisalan puutteet ja noudattamaan FATF:n tarkistettuja suosituksia. Ehdotuksessa mainitaan erityisesti yrityspalvelujen tuottajat, ja soveltamisala kattaa myös henkivakuutusedustajat.

Nyt ehdotetaan myös, että kaikkien sellaisten henkilöiden olisi kuuluttava direktiivin soveltamisalaan, jotka harjoittavat tavaroiden kauppaa tai palvelujen tarjontaa ja vastaanottavat käteismaksuja yli tietyn kynnysarvon.

3 artikla

Määritelmät sisältävä artikla käsittää kaikki aikaisemman direktiivin määritelmät. Joihinkin määritelmiin on tehty teknisiä mukautuksia, joihinkin tuntuvampia muutoksia ja lisäksi esitetään myös uusia määritelmiä.

Rahoituslaitoksen määritelmää on muutettu FATF:n noudattaman lähestymistavan mukaisesti. Jokaista yritystä, joka harjoittaa toimintaa tietyillä rahoitusalan segmenteillä, pidetään rahoituslaitoksena. Jäsenvaltioiden ei kuitenkaan tarvitse soveltaa direktiiviä tilanteissa, joissa rahanpesun riski on erittäin pieni.

Vakuutusedustajan, terrorismin, todellisen omistajan ja edunsaajan, yrityspalvelujen tuottajan, poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön, rahanpesun selvittelykeskuksen, liikesuhteen ja pöytälaatikkopankin määritelmät on lisätty.

Merkittävin muutos liittyy rikollisen toiminnan määritelmään. Terrorismi on lisätty siihen erikseen ja asiaa koskevassa kolmannen pilarin säädöksessä määriteltyjen vakavien rikosten pitäisi kuulua sen piiriin. Tämä johtaa koordinoidumpaan lähestymistapaan, vaikka täsmällinen soveltamisala määräytyy kussakin jäsenvaltiossa edelleen kansallisen rikoslainsäädännön mukaan.

5 artikla

Vuonna 1991 annetussa direktiivissä säädettiin, että asiakkaiden olisi todistettava henkilöllisyytensä, ”kun ne aloittavat liikesuhteen”, mutta siinä ei käsitelty erikseen meneillään olevia liikesuhteita. Uudessa FATF:n suosituksiin perustuvassa ehdotuksessa todetaan selvästi, että luotto- ja rahoituslaitokset eivät saa ylläpitää nimettömiä tilejä.

6 ja 7 artikla

Näissä artikloissa käsitellään yksityiskohtaisesti toimenpiteitä, joita direktiivin soveltamisalaan kuuluvien laitosten ja henkilöiden on otettava huomioon varmistaakseen, että ne tuntevat asiakkaansa ja ovat selvillä asiakkaiden rahoitus- ja liiketoiminnan luonteesta. Uudet säännökset eivät poikkea merkittävästi aikaisemman direktiivin säännöksistä. Uusiin ehdotuksiin sisältyy kuitenkin FATF:n tarkistettujen suositusten mukaisesti yksityiskohtaisempia vaatimuksia. Niissä täsmennetään, että kyseisiä menettelyjä voidaan soveltaa tilanteeseen liittyvän riskin suuruuden mukaan.

Aikaisemman direktiivin melko yleisluonteista säännöstä todellisesta omistajasta ja edunsaajasta ei enää pidetä riittävänä. Direktiivin soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden ja laitosten olisi varmistuttava siitä, että ne ovat selvittäneet ja tuntevat kaikki todelliseen omistajaan ja edunsaajaan liittyvät tilanteet käsitteen selkeän määritelmän perusteella. Poikkeuksellisen monimutkaisiin tai epäselviin tilanteisiin olisi kiinnitettävä tehostettua huomiota.

8 artikla

Perusperiaatteena on, että asiakas olisi tunnistettava ja asiakkaan henkilöllisyys todennettava ennen liikesuhteen aloittamista. Nyt on kuitenkin lisätty, että liikesuhde voidaan aloittaa, vaikka asiakkaan tunnistamisprosessi on vielä kesken. Tällä säännöksellä on vastattu eri ammattikuntien mainitsemiin ongelmiin. Samalla nyt on selvästi todettu, että jos asiakkaan tunnistamisprosessia ei saada toteutettua tyydyttävällä tavalla, liikesuhde olisi lopetettava.

Jo avattuja tilejä ja aloitettuja liikesuhteita olisi myös tutkittava, jos niihin liittyy rahanpesun riski.

9 artikla

Tässä artiklassa toistetaan kasinoja koskevat asiakkaan tunnistamissäännökset, jotka on annettu vuoden 2001 direktiivissä.

10 artikla

Tämä artikla antaa jäsenvaltioille vaihtoehdon. Siinä otetaan käyttöön yksinkertaistetun tuntemisvelvollisuuden käsite, jota voidaan soveltaa silloin, kun rahanpesun riski on selvästi pieni. Lisäksi annetaan esimerkkejä. Koordinoinnin varmistamiseksi 37 ja 38 artiklassa säädetään, että komissio päättää uuden komitean avustuksella täytäntöönpanotoimenpiteistä ja laatii kriteerit sellaisten tilanteiden määrittelemiseksi, joissa rahanpesun riski on pieni.

11 artikla

On myös tapauksia, joissa rahanpesun riski on selvästi suurempi ja joita on tarkasteltava erityisen huolellisesti. Tässä artiklassa täsmennetään, että tällaisia tapauksia on vähintään kolmentyyppisiä: tilanteet, joissa asiakas ei ole fyysisesti läsnä henkilöllisyyden todistamista varten, rajatylittävät kirjeenvaihtajapankkisuhteet ja liikesuhteet poliittisesti vaikutusvaltaisiin henkilöihin. Myös tältä osin komission olisi uuden komitean avustuksella voitava päättää täytäntöönpanotoimenpiteistä ja laatia kriteerejä muiden tilanteiden määrittelemiseksi, joissa tehostettu tuntemisvelvollisuus on tarpeen.

12-16 artikla

Asiakkaan tunnistamisprosessin tarpeeton moninkertaistaminen voi haitata laillista liike- tai ammattitoimintaa. Tämä koskee esimerkiksi tapausta, jossa pankki tai lakimies ohjaa asiakkaan toisen pankin tai lakimiehen puoleen tai esittelee asiakkaan toiselle pankille tai lakimiehelle. Usein tällaiset asiakkaat olisi voitava tietyin varauksin hyväksyä ilman tunnistamismenettelyn toistamista.

17 artikla

Tässä artiklassa toistetaan aikaisemman direktiivin säännökset, joissa edellytetään erityisen huomion kiinnittämistä monimutkaisiin tai epätavallisiin liiketoimiin. FATF on tutkinut rahanpesun eri suuntauksia ja tekniikoita, ja sen työ tarjoaa hyödyllisiä ohjeita niiden seurannasta.

18-22 artikla

Näissä artikloissa käsitellään epäilyttävistä liiketoimista ilmoittamista. Niissä mainitaan erityisesti rahanpesun selvittelykeskus, joka vastaa näiden ilmoitusten vastaanottamisesta ja

käsittelystä. Rahanpesun selvittelykeskuksen määritelmä on sama kuin 17. lokakuuta 2000 tehdyssä neuvoston puitepäätöksessä 2000/642/YOS.

Lakimiesammattien harjoittajia ja muita ammatteja koskeva ilmoitusjärjestely sekä asianmukaiset varaukset on otettu ehdotukseen muuttamattomina vuoden 2001 direktiivistä.

23 artikla

Artiklassa vahvistetaan, että rahanpesuepäilyistä ilmoittaminen ei merkitse rikos- tai siviilioikeuden mukaisen salassapitovelvollisuuden rikkomista. Viittaus siihen, että ilmoitukset tehdään ”vilpittömässä mielessä” korvataan viittauksella ilmoituksen tekemiseen direktiivissä asetettujen vaatimusten mukaisesti.

24 artikla

Kyse on uudesta säännöksestä. Komissio on tietoinen siitä, että työntekijät ovat joutuneet uhkailujen kohteeksi, kun on paljastunut, että he ovat tehneet viranomaisille ilmoituksen, joka on johtanut tutkintaan tai syytteen nostamiseen. Tällä direktiivillä ei voida pyrkiä muuttamaan jäsenvaltioiden tuomioistuin- tai syytteeseenpanomenettelyjä. Artikla on kuitenkin otettu direktiiviin, jotta jäsenvaltiot saataisiin ottamaan huomioon tämä vakava ongelma, joka vaikuttaa merkittävällä tavalla direktiivin toimivuuteen. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin tehtävä kaikki voitavansa estääkseen työntekijöiden joutumisen uhkailujen tai kostotoimien kohteeksi.

25 artikla

Kun epäilyttävästä liiketoimesta tehdään ilmoitus, kyseiselle asiakkaalle ei pitäisi ilmoittaa asiasta. Jäsenvaltiot ovat voineet sallia sen, että oikeudellisina avustajina toimivat lakimiesammattien edustajat kertovat asiakkaalleen ilmoituksesta. Tästä on nyt luovuttu, sillä se ei ole FATF:n 40 tarkistetun suosituksen mukaista. On kuitenkin täsmennetty, että kun oikeudelliset avustajat yrittävät suostutella asiakastaan luopumaan laittomasta toiminnasta, tätä ei pidetä asiakkaan varoittamista koskevan kiellon rikkomisena.

26-29 artikla

Ehdotuksen 26 artiklassa vahvistetaan nykyinen velvollisuus säilyttää tietoja vähintään viiden vuoden ajan. Ehdotuksen 27 artiklassa edellytetään, että direktiivin soveltamisalaan kuuluvat luotto- ja rahoituslaitokset soveltavat mahdollisimman pitkälti direktiivissä vahvistettua asiakkaan tunnistamisvelvollisuutta sivukonttoreissaan ja tytäryhtiöissään EU:n ulkopuolella. Ehdotuksen 28 artiklassa säädetään, että EU:n luotto- ja rahoituslaitosten on pystyttävä vastaamaan kattavasti ja nopeasti rahanpesun selvittelykeskusten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten pyyntöihin, jotka koskevat tietoja niiden liikesuhteista määrättyjen oikeus- tai luonnollisten henkilöiden kanssa. Komissio ei tässä vaiheessa ehdota pakollisen pankkitilirekisterin ylläpitoa kaikissa jäsenvaltioissa. Se on kuitenkin uuden ehdotuksen tavoite, mutta kunkin jäsenvaltion tehtävänä on päättää, millä keinoin tavoitteeseen olisi pyrittävä. Komissio seuraa tämän säännöksen vaikutusta. Ehdotuksen 29 artiklassa edellytetään, että jäsenvaltiot ylläpitävät asianmukaisia tilastoja erityisesti epäilyttävistä liiketoimista tehtyjen ilmoitusten käytöstä ja niiden tuloksista. Tällaiset tiedot sekä 31 artiklassa mainittu palaute voivat kannustaa direktiivin soveltamisalaan kuuluvia tahoja ja auttaa niitä kehittämään tehokkaampia menettelyjä.

32 ja 33 artikla

Näissä artikloissa edellytetään, että valuutanvaihtotoimistojen ja yrityspalvelujen tuottajien on kuuluttava toimilupa- tai rekisteröitymisvelvollisuuden piiriin ja että kasinoilla on oltava toimilupa. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että toimivaltaiset viranomaiset valvovat kaikkien direktiivin soveltamisalaan kuuluvien laitosten ja henkilöiden noudattavan näitä vaatimuksia.

34-36 artikla

Tässä osassa käsitellään seuraamuksia. Rahanpesusta ja terrorismin rahoituksesta määrättäviä seuraamuksia koskevia lähestymistapoja on jo saatu lähennettyä rahanpesua koskevassa neuvoston puitepäätöksessä 2001/500/YOS ja terrorismin torjumista koskevassa neuvoston puitepäätöksessä 2002/475/YOS. Ehdotuksen 34 artiklassa edellytetään, että jäsenvaltiot määräävät asianmukaisia seuraamuksia direktiivin nojalla annettujen kansallisten täytäntöönpanotoimenpiteiden rikkomisesta. Ehdotuksen 35 ja 36 artikla käsittelevät yrityksen vastuuta.

37 ja 38 artikla

Ehdotuksen 37 artiklassa säädetään alat, joiden osalta komissio voi antaa täytäntöönpanotoimenpiteitä päätöksen 1999/468/EY mukaisessa komiteamenettelyssä, jotta voidaan ottaa huomioon tekninen kehitys ja varmistaa direktiivin yhdenmukainen soveltaminen.

Ehdotuksen 38 artiklassa perustetaan uusi rahanpesunvastainen komitea, joka korvaa aikaisemman yhteyskomitean. Komission tehtävänä on antaa tämän uuden komitean avustuksella 37 artiklassa tarkoitetut täytäntöönpanotoimenpiteet.

39-41 artikla

Ehdotuksen 39 artiklassa asetetaan aiempaan tapaan velvollisuus laatia säännöllisesti täytäntöönpanokertomuksia. Ehdotuksen 40 artiklassa kumotaan aikaisempi direktiivi ja viitataan liitteen vastaavuustaulukkoon. Ehdotuksen 41 artiklassa säädetään 12 kuukauden täytäntöönpanoajasta.

2004/0137 (COD)

Ehdotus:

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesutarkoituksiin sekä terrorismin rahoitukseen

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 47 artiklan 2 kohdan ensimmäisen ja kolmannen virkkeen sekä 95 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen[1],

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon[2],

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä[3],

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Rahanpesun estäminen on yksi tehokkaimmista keinoista vastustaa järjestäytynyttä rikollisuutta. Rikosoikeudellisen lähestymistavan lisäksi myös rahoitusjärjestelmän kautta toteutettavat ennaltaehkäisevät toimet voivat olla tuloksekkaita.

(2) Luotto- ja rahoituslaitosten luotettavuus, koskemattomuus ja vakaus sekä koko rahoitusjärjestelmän uskottavuus voivat vakavasti vaarantua rikollisten ja niiden yhteistyökumppanien pyrkimyksistä joko peittää rikollisuudesta saadun hyödyn alkuperä tai ohjata alkuperältään laillisia varoja terrorismin rahoitukseen. Yhteisön toiminta tällä alalla on tarpeen sen välttämiseksi, että jäsenvaltiot toteuttavat sisämarkkinoiden toimintaan soveltumattomia toimenpiteitä rahoitusjärjestelmiensä suojaamiseksi.

(3) Helpottaakseen rikollista toimintaansa rahanpesijät voivat yrittää hyötyä yhtenäiseen rahoitusalueeseen liittyvästä pääomanliikkeiden ja rahoituspalvelujen tarjoamisen vapaudesta, jos yhteisön tasolla ei toteuteta tiettyjä yhteensovitustoimenpiteitä.

(4) Rahoitusjärjestelmän rahanpesutarkoituksiin käyttämisen estämisestä 10 päivänä kesäkuuta 1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/308/ETY[4] pyrittiin vastaamaan

---

1 EUVL C […], […], s. […].
2 EUVL C […], […], s. […].
3 EUVL C […], […], s. […].
4 EYVL L 166, 28.6.1991, s. 77. Direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2001/97/EY (EYVL L 344, 28.12.2001, s. 76).

näihin huolenaiheisiin. Siinä edellytettiin, että jäsenvaltiot kieltävät rahanpesun ja velvoittavat luottolaitoksista ja monista muista rahoituslaitoksista muodostuvaa rahoitusalaa tunnistamaan asiakkaansa, säilyttämään asianmukaiset tiedot, ottamaan käyttöön sisäisiä menettelyjä henkilökunnan kouluttamiseksi ja rahanpesun ehkäisemiksi sekä ilmoittamaan toimivaltaisille viranomaisille kaikista rahanpesuepäilyistä.

(5) Rahanpesu on yleensä kansainvälistä toimintaa, jolloin varojen rikollinen alkuperä voidaan peittää paremmin. Yksinomaan kansallisen tason tai jopa yhteisön tason toimien vaikutukset olisivat erittäin rajallisia, jos näissä toimissa ei oteta huomioon kansainvälistä yhteensovittamista ja yhteistyötä. Kaikkien tällä alalla toteutettujen yhteisön toimenpiteiden olisi sen vuoksi oltava yhteensopivia muiden kansainvälisissä yhteyksissä toteutettujen toimenpiteiden kanssa. Yhteisön toiminnassa olisi edelleen otettava erityisesti huomioon 40 rahanpesun vastaista suositusta, jotka rahanpesunvastainen toimintaryhmä (*Financial Action Task Force on Money Laundering*, jäljempänä 'FATF') on antanut. FATF on johtava rahanpesun ja terrorismin rahoituksen vastainen kansainvälinen yhteistyöelin. Koska FATF:n 40:tä suositusta tarkistettiin ja laajennettiin tuntuvasti vuonna 2003, yhteisön direktiivi olisi saatettava näiden uusien kansainvälisten sääntöjen mukaiseksi.

(6) Palvelukaupan yleissopimuksen (GATS) mukaan jäsenvaltiot voivat toteuttaa toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen julkisen moraalin suojelemiseksi ja petosten estämiseksi sekä varotoimenpiteitä muun muassa rahoitusjärjestelmän vakauden ja koskemattomuuden turvaamiseksi.

(7) Vaikka rahanpesun määritelmä rajattiin alun perin huumausainerikoksiin, viime vuosina määritelmää on pyritty laajentamaan siten, että se kattaa useammantyyppisiä esirikoksia tai rahanpesun taustalla olevia rikoksia. Esirikosten joukon laajentaminen helpottaa epäilyttävistä liiketoimista ilmoittamista ja tämän alan kansainvälistä yhteistyötä. Tästä syystä vakavan rikoksen määritelmä olisi yhdenmukaistettava rahanpesusta, rikoksentekovälineistä ja rikoksen tuottaman hyödyn tunnistamisesta, jäljittämisestä, jäädyttämisestä, takavarikoimisesta ja menetetyksi tuomitsemisesta 26 päivänä kesäkuuta 2001 tehdyssä neuvoston puitepäätöksessä 2001/500/YOS[5] esitetyn määritelmän kanssa.

(8) Lisäksi rahanpesun määritelmää olisi laajennettava siten, että terrorismi ja terrorismin rahoitus sisällytetään sen soveltamisalaan kuuluvaan rikolliseen toimintaan. Rahoitusjärjestelmän väärinkäyttö rikollisuudesta saatujen tai jopa laillista alkuperää olevien varojen kanavoimiseksi terrorismiin on selvä riski rahoitusjärjestelmän koskemattomuudelle, moitteettomalle toiminnalle, maineelle ja vakaudelle. Tämän vuoksi rahanpesun määritelmää olisi muutettava kattamaan rikoksista saatujen varojen manipuloinnin lisäksi laillista alkuperää olevien varojen tai omaisuuden kerääminen terrorismia varten. Terrorismin olisi myös kuuluttava vakavien rikosten luetteloon.

(8a) Yleinen velvoite määrätä tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia sekä 1 artiklassa asetettu kriminalisointivelvoite merkitsevät yhdessä sitä, että rikosoikeudellisia seuraamuksia olisi sovellettava luonnollisiin henkilöihin, jotka rikkovat velvollisuuttaan asiakkaan tunnistamiseen, tietojen säilyttämiseen ja

[5] EYVL L 182, 5.7.2001, s. 1.

epäilyttävistä liiketoimista ilmoittamiseen, sillä tällaisten henkilöiden on katsottava osallistuvan rahanpesutoimintaan.

(9) Vaikka direktiivissä 91/308/ETY säädettiin asiakkaan tunnistamisvelvollisuudesta, se sisälsi suhteellisen vähän säännöksiä tunnistamismenettelyjen yksityiskohdista. Koska tällä rahanpesun vastaisen toiminnan vaiheella on ratkaiseva merkitys, olisi syytä antaa uusien kansainvälisten sääntöjen mukaisesti yksityiskohtaisempia säännöksiä, jotka koskevat asiakkaan sekä todellisen omistajan ja edunsaajan tunnistamista ja henkilöllisyyden todentamista. Tätä varten olisi olennaisen tärkeää määritellä täsmällisesti ’todellisen omistajan ja edunsaajan’ käsite.

(10) Pelkkä rahanpesun kieltäminen ei riitä, vaan olisi säädettävä rikosoikeudellisia seuraamuksia sen varmistamiseksi, että rahanpesua ja terrorismin rahoitusta voidaan estää tehokkaasti. Tämän vuoksi rahanpesu olisi kriminalisoitava yhteisön lainsäädännössä.

(11) Koska rahoitusalan valvonnan tiukentuminen on pakottanut rahanpesijät etsimään vaihtoehtoisia menetelmiä rikoksen tuottaman hyödyn alkuperän salaamiseksi, rahanpesun torjuntaan liittyviä velvollisuuksia olisi laajennettava henkivakuutusedustajiin ja yrityspalvelujen tuottajiin.

(12) Muutetulla direktiivillä 91/308/ETY notaarit ja itsenäiset lakimiesammattien harjoittajat saatettiin rahanpesun vastaisen yhteisön järjestelyn soveltamisalaan; tämä soveltamisalan laajennus olisi säilytettävä uudessa direktiivissä; nämä jäsenvaltioiden määrittelemät lakimiesammattien harjoittajat kuuluvat direktiivin säännösten piiriin hoitaessaan sellaisia rahoitus- tai yritystoimintaan liittyviä liiketoimia, mukaan luettuna veroneuvonta, joihin liittyy suurin riski siitä, että mainittujen lakimiesammattien harjoittajien palveluja käytetään väärin rikollisen toiminnan tuottaman hyödyn pesemiseksi.

(13) Jos laissa tunnustetut ja lakisääteisen valvonnan kohteena olevat itsenäiset lakimiesammatin harjoittajat, kuten lakimiehet, jotka antavat lainopillista neuvontaa, selvittävät asiakkaan oikeudellista asemaa tai edustavat asiakasta oikeudenkäynneissä, ei olisi asianmukaista, että nämä lakimiesammatin harjoittajat velvoitettaisiin tällöin tässä direktiivissä ilmoittamaan rahanpesua koskevista epäilyksistään. Ne tiedot, jotka on saatu ennen oikeuskäsittelyä, sen aikana tai sen jälkeen taikka selvitettäessä asiakkaan oikeudellista asemaa, olisi jätettävä ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle. Tämän vuoksi lainopillisen neuvonnan olisi edelleen kuuluttava salassapitovelvollisuuden piiriin lukuun ottamatta tapauksia, joissa oikeudellinen avustaja on osallisena rahanpesutoiminnassa, lainopillista neuvontaa annetaan rahanpesutarkoituksiin tai lakimies tietää, että hänen asiakkaansa hakee lainopillista neuvontaa rahanpesutarkoituksiin.

(14) Kaikkien tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien ammatinharjoittajien tarjoamia suoraan verrattavissa olevia palveluja olisi kohdeltava samalla tavoin. Jotta ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä Euroopan yleissopimuksessa ja Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa määrättyjen oikeuksien noudattaminen voitaisiin varmistaa, tämän direktiivin mukaisen ilmoitusvelvollisuuden piiriin ei pitäisi ottaa tietoja, jotka tilintarkastajat, ulkopuoliset kirjanpitäjät ja veroneuvojat, jotka joissakin jäsenvaltioissa voivat puolustaa tai

edustaa asiakasta oikeuskäsittelyssä tai selvittää asiakkaan oikeudellista asemaa, saavat näitä tehtäviä suorittaessaan.

(15) Olisi otettava huomioon, että rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riski ei ole kaikissa tilanteissa yhtä suuri. Riskiperusteisen lähestymistavan mukaisesti yhteisön lainsäädäntöön olisi lisättävä periaate, jonka mukaan yksinkertaistettu asiakkaan tuntemisvelvollisuus olisi sallittu tietyissä tilanteissa.

(16) Yhteisön lainsäädännössä olisi vastaavasti otettava huomioon, että eräissä tilanteissa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riski on suurempi; vaikka kaikkien asiakkaiden henkilöllisyys ja liiketoimintaprofiili on selvitettävä, eräissä tapauksissa edellytetään erityisen perusteellisia menettelyjä asiakkaan tunnistamiseksi ja henkilöllisyyden todentamiseksi.

(17) Tämä koskee erityisesti liikesuhteita sellaisten henkilöiden kanssa, jotka ovat tai ovat aikaisemmin olleet merkittävässä julkisessa tehtävässä ja jotka ovat erityisesti lähtöisin maista, joissa lahjonta on laajalle levinnyttä; tällaiset liikesuhteet voivat aiheuttaa rahoitusalalle varsinkin tuntuvia maineeseen liittyviä ja/tai oikeudellisia riskejä. Tehostetun huomion kiinnittäminen tällaisiin tapauksiin on perusteltua myös lahjonnanvastaisen kansainvälisen toiminnan vuoksi.

(18) Tämän direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät toimenpiteet olisi vahvistettava menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY[6] mukaisesti.

(19) Koska tämän direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät toimenpiteet ovat edellä mainitun neuvoston päätöksen 2 artiklassa tarkoitettuja laajakantoisia toimenpiteitä, ne olisi vahvistettava mainitun päätöksen 5 artiklassa säädettyä sääntelymenettelyä noudattaen. Tämän vuoksi olisi perustettava uusi rahanpesun vastainen komitea, jolla korvataan direktiivin 91/308/ETY nojalla perustettu yhteyskomitea.

(20) Jotta voidaan välttää moninkertaiset asiakkaan tunnistamismenettelyt, jotka johtaisivat viivästyksiin ja tehottomuuteen kansainvälisessä liiketoiminnassa, sopivia suojatoimia soveltaen olisi sallittava liikesuhteiden aloittaminen sellaisten asiakkaiden kanssa, joiden tunnistaminen on suoritettu muualla.

(21) Epäilyttävistä liiketoimista olisi ilmoitettava rahanpesun estämisestä vastaaville viranomaisille. Tällaisia viranomaisia kutsutaan nykyisin yleisesti rahanpesun selvittelykeskuksiksi ja tätä käsitettä olisi käytettävä myös tässä direktiivissä. Jokaisella jäsenvaltiolla pitäisi olla rahanpesun selvittelykeskus, ja olisi tehtävä selväksi, että myös rahanpesun yrityksistä on ilmoitettava.

(22) Rahanpesuepäilyistä ilmoittaneet työntekijät ovat joissakin tapauksissa joutuneet uhkailun tai häirinnän kohteeksi. Vaikka tällä direktiivillä ei voida vaikuttaa jäsenvaltioiden oikeudellisiin menettelyihin, tämä on keskeinen kysymys rahanpesunvastaisen järjestelmän tehokkuuden kannalta. Jäsenvaltioiden pitäisi olla tietoisia tästä ongelmasta ja tehdä voitavansa työntekijöiden suojaamiseksi tällaiselta häirinnältä.

---

[6] EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

(23) Rahanpesu ja terrorismin rahoitus ovat kansainvälisiä ongelmia, ja niiden vastaisen toiminnan pitäisi olla maailmanlaajuista. Jos yhteisön luotto- ja rahoituslaitoksilla on sivukonttoreita tai tytäryrityksiä sellaisissa kolmansissa maissa, joissa tämän alan lainsäädäntö on puutteellista, niiden pitäisi soveltaa yhteisön sääntöjä tai ilmoittaa kotijäsenvaltionsa toimivaltaisille viranomaisille, jos tämä ei ole mahdollista, jotta voidaan välttää se, että saman laitoksen tai ryhmittymän sisällä sovelletaan hyvin erilaisia sääntöjä.

(24) On tärkeää, että luotto- ja rahoituslaitokset voisivat vastata nopeasti viranomaisten esittämiin tietopyyntöihin, jotka koskevat laitosten liikesuhteita tiettyjen henkilöiden kanssa.

(25) Jotta näiden laitosten ja muiden tämän alan yhteisön lainsäädännön soveltamisalaan kuuluvien tahojen jatkuva osallistuminen voitaisiin varmistaa, niiden olisi saatava soveltuvin osin palautetta ilmoitustensa hyödyllisyydestä ja jatkotoimista. Jotta tämä olisi mahdollista ja jotta rahanpesun vastaisten järjestelmien tehokkuutta voidaan tarkastella, jäsenvaltioiden olisi laadittava ja kehitettävä alan tilastoja.

(26) Rahanpesunvastaisen toiminnan painoarvon vuoksi jäsenvaltioiden olisi määrättävä kansallisessa lainsäädännössään tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia tämän direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten noudattamisen laiminlyönnistä. Koska oikeushenkilöt osallistuvat yleensä monimutkaisiin rahanpesujärjestelyihin, nämä seuraamukset pitäisi mukauttaa oikeushenkilön harjoittaman toiminnan perusteella.

(27) Koska direktiiviin 91/308/ETY on tehtävä erittäin tuntuvia muutoksia, se olisi selkeyden vuoksi korvattava kokonaan.

(28) Tämän direktiivin tavoitteita ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden toimin, vaan ne voidaan toiminnan laajuuden tai vaikutusten takia toteuttaa paremmin yhteisön tasolla, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

(29) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I luku

Kohde, soveltamisala ja määritelmät

1 artikla

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että rahanpesu kriminalisoidaan.

2. Tässä direktiivissä rahanpesuksi katsotaan seuraava toiminta, jos sitä harjoitetaan tahallisesti:

a) varojen muuntaminen tai siirtäminen tietoisena siitä, että ne on saatu rikollisesta toiminnasta tai osallisuudesta tällaiseen toimintaan, tarkoituksena salata tai peittää niiden laiton alkuperä tai auttaa tällaisen toiminnan harjoittamiseen osallistuvaa henkilöä välttämään toimintansa oikeudellisia seuraamuksia;

b) varojen todellisen luonteen, alkuperän, sijainnin, niitä koskevien määräämistoimien, liikkeiden taikka niiden todellisen omistajan tai niitä koskevien oikeuksien salaaminen tai peittely tietoisena siitä, että kyseiset varat on saatu rikollisesta toiminnasta tai osallisuudesta tällaiseen toimintaan;

c) varojen hankkiminen, hallussa pitäminen tai käyttö tietoisena niiden vastaanottohetkellä siitä, että ne on saatu rikollisesta toiminnasta tai osallisuudesta tällaiseen toimintaan;

d) alkuperältään laillisten varojen antaminen tai kerääminen eri tavoin, kun sen tarkoituksena on tai kun se tapahtuu tietoisena siitä, että varat käytetään kokonaan tai osittain terrorismiin;

e) mihin tahansa edellä olevissa alakohdissa tarkoitettuun toimintaan osallistuminen tai sellaista toimintaa koskeva yhteenliittyminen tai salahanke, yritys ja avunanto, yllytys, suosiminen ja neuvominen.

Tietoisuus, tahallisuus tai tarkoitus, jota 2 alakohdan ensimmäisessä alakohdassa mainittujen toimien tunnusmerkistössä edellytetään, voidaan todeta objektiivisten tosiseikkojen perusteella.

Rahanpesu on katsottava rahanpesuksi myös silloin, kun rahanpesun kohteena olevat varat ovat saaneet alkunsa toisen jäsenvaltion tai kolmannen maan alueella suoritetuista toimista.

2 artikla

1. Tätä direktiiviä sovelletaan seuraaviin laitoksiin ja henkilöihin:

1) luottolaitokset;

2) rahoituslaitokset;

3) seuraaviin oikeushenkilöihin tai luonnollisiin henkilöihin näiden harjoittaessa ammattitoimintaa:

a) tilintarkastajat, ulkopuoliset kirjanpitäjät ja veroneuvojat;

b) notaarit ja muut itsenäiset lakimiesammattien harjoittajat, kun nämä joko toimivat asiakkaansa puolesta tai lukuun liiketoimissa tai kiinteistökaupoissa tai osallistuvat asiakkaansa puolesta seuraavien liiketoimien suunnitteluun tai toteuttamiseen:

i) kiinteistöjen tai liiketoimintayksikköjen ostaminen ja myynti;

ii) asiakkaan rahavarojen, arvopaperien tai muiden varojen hoitaminen;

iii) pankki-, säästö- tai arvo-osuustilien avaaminen tai hoitaminen;

iv) yhtiöiden perustamiseksi, johtamiseksi tai yritysten hallinnoimiseksi tarvittavien varojen järjestely;

v) trustien, yhtiöiden tai vastaavien yhteisöjen perustaminen, johtaminen tai niiden toiminnasta vastaaminen;

c) yrityspalvelujen tuottajat, jotka eivät kuulu a tai b alakohdan soveltamisalaan;

d) vakuutusedustajat, kun ne tarjoavat henkivakuutuspalveluja tai muita sijoitusvakuutuksia;

e) kiinteistönvälittäjät;

f) muut henkilöt, jotka myyvät tavaroita tai tarjoavat palveluja, silloin, kun maksu suoritetaan käteisenä ja rahamäärä on vähintään 15 000 euroa riippumatta siitä, suoritetaanko liiketoimi yhdellä kertaa tai useina erillisinä, ilmeisesti toisiinsa yhteydessä olevina toimina;

g) kasinot.

2. Jäsenvaltiot voivat päättää, että tätä direktiiviä ei sovelleta rahoituslaitoksiin, jotka harjoittavat rahoitustoimintaa satunnaisesti tai hyvin rajoitetusti siten, että rahanpesun riski on pieni.

3 artikla

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1) ’luottolaitoksella’ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY[7] 1 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa määriteltyjä luottolaitoksia, mukaan lukien kyseisen direktiivin 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut sellaisten luottolaitosten yhteisössä sijaitsevat sivukonttorit, joiden kotipaikka on yhteisön alueella tai sen ulkopuolella;

2) ’rahoituslaitoksella’

a) yritystä, joka ei ole luottolaitos ja jonka pääasiallisena toimintana on yhden tai useamman direktiivin 2000/12/EY liitteessä I olevan luettelon 2–12 ja 14 kohtaan sisältyvän toiminnan harjoittaminen, mukaan lukien valuutanvaihtotoimistojen ja maksunsiirtotoimistojen toiminta;

b) vakuutusyritystä, joka on saanut toimiluvan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/83/EY[8] mukaisesti, siltä osin kuin se harjoittaa kyseisen direktiivin soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa;

c) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY[9] 4 artiklan 1 kohdassa määriteltyä sijoituspalveluyritystä;

d) yhteissijoitusyritystä, joka pitää osuuksiaan tai osakkeitaan kaupan;

---

7 EYVL L 126, 26.5.2000, s. 1.
8 EYVL L 345, 19.12.2002, s. 1.
9 EUVL L 145, 30.4.2004, s. 1.

e) sellaisten edellä a–d alakohdissa tarkoitettujen rahoituslaitosten yhteisön alueella sijaitsevia sivukonttoreita, joiden kotipaikka on yhteisön alueella tai sen ulkopuolella;

3) ’vakuutusedustajalla’ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/92/EY[10] 2 artiklan 3 kohdassa määriteltyä vakuutusedustajaa;

4) ’terrorismilla’ kaikkia neuvoston puitepäätöksen 2002/475/YOS[11] 1–4 artiklassa tarkoitettuja rikoksia;

5) ’varoilla’ kaikenlaista varallisuutta kuten esineitä tai aineettomia oikeuksia, irtainta tai kiinteää omaisuutta sekä kaikenmuotoisia oikeudellisia todistuksia ja asiakirjoja, myös sähköisiä tai digitaalisia, jotka ovat osoituksena tällaisten varojen omistuksesta tai osuudesta niihin;

6) ’rikollisella toiminnalla’ kaikenlaista rikollista osallistumista vakavan rikoksen tekoon;

7) ’vakavalla rikoksella’ tarkoitetaan ainakin:

a) terrorismia;

b) huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa vastaan vuonna 1988 tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen 3 artiklan 1 kappaleen a kohdassa määriteltyjä rikoksia;

c) yhteisen toiminnan 98/733/YOS[12] 1 artiklassa määriteltyä rikollisjärjestöjen toimintaa;

d) Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta tehdyn yleissopimuksen[13] 1 artiklan 1 kohdassa ja 2 artiklassa tarkoitettuja petoksia, ainakin törkeitä petoksia;

e) lahjontaa;

f) kaikkia rikoksia, joista voi enimmillään seurata yli yhden vuoden pituinen vankeusrangaistus tai vapaudenrajoituksen käsittävä turvaamistoimenpide, tai niiden valtioiden osalta, joiden oikeusjärjestelmässä on rikosten osalta vähimmäiskynnys, kaikkia rikoksia, joista voi vähimmillään seurata yli kuuden kuukauden pituinen vankeusrangaistus tai vapaudenrajoituksen käsittävä turvaamistoimenpide;

8) ’todellisella omistajalla ja edunsaajalla’

a) luonnollista henkilöä, joka suoraan tai välillisesti omistaa tai jonka määräysvallassa on viime kädessä vähintään 10 prosenttia oikeushenkilön osakkeista tai äänioikeudesta tai jolla on muuten vastaava vaikutusvalta oikeushenkilön johtamiseen, kun kyseessä ei ole virallisessa arvopaperipörssissä noteerattu yhtiö, joka kuuluu yhteisön lainsäädännön mukaisen tiedonantovelvollisuuden tai vastaavien kansainvälisten sääntöjen soveltamisalaan;

b) luonnollista henkilöä, joka on lopullinen edunsaaja suoraan tai välillisesti vähintään 10 prosentissa säätiön, trustin tai oikeudelliselta muodoltaan vastaavan yhteisön varoja tai

---

[10] EYVL L 9, 15.1.2003, s. 3.
[11] EYVL L 164, 22.6.2002, s. 3.
[12] EYVL L 351, 29.12.1998, s. 1.
[13] EYVL C 316, 27.11.1995, s. 48.

jolla on vaikutusvalta vastaavaan osuuteen säätiön, trustin tai oikeudelliselta muodoltaan vastaavan yhteisön varoista, kun kyseessä ei ole virallisessa arvopaperipörssissä noteerattu yhtiö, joka kuuluu yhteisön lainsäädännön mukaisen tiedonantovelvollisuuden tai vastaavien kansainvälisten sääntöjen soveltamisalaan;

c) luonnollisia henkilöitä, joiden lukuun liiketoimi toteutetaan tai toimintaa harjoitetaan;

9) ’yrityspalvelujen tuottajalla’ luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka liiketoimintanaan tarjoaa kolmansille jotakin seuraavista palveluista:

a) yhtiöiden tai muiden oikeushenkilöiden perustaminen;

b) toimiminen tai toisen henkilön järjestäminen toimimaan johtajana tai hallintojohtajana yhtiössä, yhtiökumppanina henkilöyhtiössä tai vastaavassa asemassa muussa oikeushenkilössä;

c) kotipaikan, liiketoiminta-, posti- tai hallinnollisen osoitteen taikka toimitilojen tarjoaminen yhtiölle, henkilöyhtiölle tai muulle oikeushenkilölle tai yhteisölle;

d) toimiminen tai toisen henkilön järjestäminen toimimaan kirjallisesti perustetun trustin tai oikeusmuodoltaan vastaavan yhteisön omaisuudenhoitajana,

e) toimiminen tai toisen henkilön järjestäminen toimimaan nimellisenä osakkeenomistajana toisen henkilön puolesta;

10) ‘poliittisesti vaikutusvaltaisilla henkilöillä’ luonnollisia henkilöitä, jotka toimivat tai ovat aikaisemmin toimineet merkittävässä julkisessa tehtävässä ja joiden huomattavat tai monimutkaiset rahoitus- tai liiketoimet voivat lisätä rahanpesun riskiä, ja tällaisten henkilöiden lähisukulaisia tai läheisiä yhtiökumppaneita;

11) ‘liikesuhteella’ liiketoiminnallista, ammatillista tai kaupallista suhdetta, jonka odotetaan yhteydenottohetkellä olevan pysyvä;

12) ’pöytälaatikkopankilla’ luottolaitosta, joka on perustettu lainkäyttöalueella, jossa sillä ei ole fyysistä toimipaikkaa eikä todellista johtoa, ja joka ei ole sidoksissa säänneltyyn rahoitusryhmittymään.

4 artikla

Jäsenvaltiot voivat rahanpesun estämiseksi antaa tai pitää voimassa ankarampia säännöksiä tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä.

II luku

Asiakkaan tuntemisvelvollisuus

1 JAKSO

YLEISET SÄÄNNÖKSET

5 artikla

Jäsenvaltioiden on kiellettävä luotto- ja rahoituslaitoksia ylläpitämästä anonyymejä tilejä ja haltijavastakirjoja tai tekaistulla nimellä avattuja tilejä.

6 artikla

Tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien laitosten ja henkilöiden on sovellettava asiakkaan tuntemisvelvollisuuden mukaisia menettelyjä luotettavien ja riippumattomasta lähteestä peräisin olevien asiakirjojen tai tietojen perusteella seuraavissa tapauksissa:

a) aloittaessaan liikesuhteen;

b) suorittaessaan yksittäisiä liiketoimia, kun erillisen liiketoimen tai ilmeisesti toisiinsa yhteydessä olevien toimien rahamäärä on vähintään 15 000 euroa;

c) kun rahanpesua on syytä epäillä, sovellettavista poikkeuksista, vapautuksista tai vähimmäismääristä riippumatta;

d) kun epäillään, että asiakkaasta aikaisemmin saadut tunnistamistiedot eivät ole oikeita tai riittäviä.

7 artikla

1. Asiakkaan tuntemisvelvollisuuden noudattamiseksi sovellettavien menettelyjen on sisällettävä seuraavat toimenpiteet:

a) asiakkaan tunnistaminen ja tämän henkilöllisyyden todentaminen;

b) tarvittaessa todellisen omistajan ja edunsaajan tunnistaminen ja kohtuullisten toimenpiteiden toteuttaminen todellisen omistajan ja edunsaajan henkilöllisyyden todentamiseksi siten, että laitos tai henkilö tietää, kuka todellinen omistaja ja edunsaaja on, oikeushenkilöt, trustit ja oikeudelliselta muodoltaan vastaavat yhteisöt mukaan luettuina, sekä kohtuullisten toimenpiteiden toteuttaminen asiakkaan omistus- ja määräysvaltarakenteen ymmärtämiseksi;

c) tietojen hankkiminen liikesuhteen tarkoituksesta ja laadusta;

d) jatkuvan asiakkaan tuntemisvelvollisuuden noudattaminen ja asiakkaan liiketoimien säännöllinen seuranta koko liikesuhteen ajan sen varmistamiseksi, että asiakkaan toiminta vastaa sitä kokemusta ja tietoa, joka laitoksella tai henkilöllä on asiakkaasta, tämän liiketoiminnasta ja riskiprofiilista ja tarvittaessa varojen alkuperästä, sekä sen varmistaminen, että hallussa olevat asiakirjat ja tiedot pidetään ajan tasalla.

2. Tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien laitosten ja henkilöiden on sovellettava kaikkia 1 kohdassa esitettyjä asiakkaan tuntemisvelvollisuudesta johtuvia vaatimuksia, mutta laitokset ja henkilöt voivat määritellä näiden toimenpiteiden laajuuden sillä perusteella, kuinka suuri riski asiakkaaseen, liikesuhteeseen, tuotteeseen tai liiketoimeen liittyy.

3. Direktiivin 2000/12/EY liitteessä I olevassa 4 kohdassa tarkoitettujen maksuvälityspalvelujen osalta sovelletaan tilisiirron tai rahansiirtopalvelujen tarjoajan tekemän siirron mukana toimitettavista maksajaa koskevista tiedoista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o… vahvistettuja asiakkaan tunnistamista koskevia erityissäännöksiä.

8 artikla

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat laitokset ja henkilöt noudattavat asiakkaan tuntemisvelvollisuutta yksittäisissä asiakassuhteisissa aloittaessaan liikesuhteen tai ennen sitä taikka suorittaessaan liiketoimen tai ennen sitä.

2. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että jos kyseessä oleva laitos tai henkilö ei pysty noudattamaan 7 artiklan 1 kohdan a, b ja c alakohdan vaatimuksia, tiliä ei saa avata, liikesuhdetta aloittaa tai liiketointa suorittaa, vaan liikesuhde on lopetettava ja on harkittava asiakkaasta ilmoittamista rahanpesun selvittelykeskukselle 19 artiklan mukaisesti.

3. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat laitokset ja henkilöt soveltavat asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia menettelyjä kaikkiin uusiin asiakkaisiin ja tarvittaessa myös olemassa oleviin asiakkaisiin riskialttiuden perusteella.

9 artikla

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että kaikki kasinon asiakkaat tunnistetaan ja asiakkaiden henkilöllisyys todennetaan, kun he ostavat tai vaihtavat pelimerkkejä vähintään 1000 euron arvosta.

2. Valtion valvonnassa olevien kasinojen katsotaan kuitenkin noudattavan asiakkaan tuntemisvelvollisuutta, jos ne vaihdettavien pelimerkkien määrästä riippumatta säilyttävät asiakkaita koskevat tiedot, tunnistavat asiakkaat ja todentavat näiden henkilöllisyyden asiakkaan saapuessa kasinolle tai ennen sitä.

2 JAKSO

YKSINKERTAISTETTU ASIAKKAAN TUNTEMISVELVOLLISUUS

10 artikla

1. Poiketen siitä, mitä 6 ja 7 artiklassa sekä 8 artiklan 2 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat sallia, että tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat laitokset ja henkilöt eivät sovella asiakkaan tuntemisvelvollisuutta seuraaviin asiakkaisiin, joiden osalta rahanpesun riski on pieni:

a) jäsenvaltioiden luotto- ja rahoituslaitokset sekä kolmansien maiden luotto- ja rahoituslaitokset, silloin kun niihin sovelletaan kansainvälisten sääntöjen mukaisia rahanpesun vastaisia vaatimuksia ja näiden vaatimusten noudattamista valvotaan;

b) julkisesti noteeratut yhtiöt, joiden arvopaperit on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellyillä markkinoilla yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa direktiivissä 2004/39/2004 tarkoitetulla tavalla, ja kolmansien maiden julkisesti noteeratut yhtiöt, joihin sovelletaan yhteisön lainsäädäntöä vastaavaa tiedonantovelvollisuutta;

c) jäsenvaltioissa toimivien notaarien tai muiden itsenäisten lakimiesammattien harjoittajien hoitamien asiakasvaratilien todelliset omistajat ja edunsaajat sekä kolmansissa maissa toimivien notaarien tai muiden itsenäisten lakimiesammattien harjoittajien hoitamien asiakasvaratilien todelliset omistajat ja edunsaajat, silloin kun niihin sovelletaan kansainvälisten sääntöjen mukaisia rahanpesun vastaisia vaatimuksia ja näiden vaatimusten noudattamista valvotaan;

2. Jäsenvaltioiden ja komission on ilmoitettava toisilleen tapauksista, joissa kolmas maa ei niiden näkemyksen mukaan täytä 1 kohdan a, b tai c alakohdassa asetettuja edellytyksiä.

3. Poiketen siitä, mitä 6 ja 7 artiklassa sekä 8 artiklan 2 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat sallia, että tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat laitokset ja henkilöt eivät sovella asiakkaan tuntemisvelvollisuutta seuraaviin tuotteisiin ja liiketoimiin, joiden osalta rahanpesun riski on pieni:

a) henkivakuutussopimukset, jos vuosittainen vakuutusmaksu on enintään 1000 euroa tai jos yhdellä kerralla suoritettavan vakuutusmaksun määrä on enintään 2500 euroa;

b) eläkevakuutussopimusjärjestelyt, jos näihin sopimuksiin ei liity takaisinostolauseketta eikä niitä voida käyttää lainan vakuutena;

c) eläke-etuuksia työntekijöille tarjoavat eläke-, eläkkeellesiirtymis- tai vastaavat järjestelyt, joiden maksut vähennetään palkasta ja joiden säännöt eivät salli sitä, että jäsen siirtää saamansa etuudet toiselle;

d) direktiivin 2000/46/EY[14] 1 artiklassa määritelty sähköinen raha, kun liikkeeseenlaskettava määrä, sähköiseen välineeseen tallennettava määrä tai sallittu liiketoimi on rajattu arvoltaan alhaiseksi.

10 a artikla

Kun komissio tekee päätöksen 37 artiklan 3 kohdan nojalla, jäsenvaltioiden on kiellettävä tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia laitoksia ja henkilöitä soveltamasta yksinkertaistettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta kyseessä olevan kolmannen maan luotto- ja rahoituslaitoksiin tai julkisesti noteerattuihin yhtiöihin.

3 JAKSO

TEHOSTETTU ASIAKKAAN TUNTEMISVELVOLLISUUS

11 artikla

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat laitokset ja henkilöt soveltavat riskialttiuden perusteella asiakkaan tehostetun tuntemisvelvollisuuden mukaisia toimenpiteitä 6 ja 7 artiklassa sekä 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden lisäksi tilanteissa, joissa riski voi tilanteen luonteen vuoksi olla suurempi, ja ainakin seuraavissa tilanteissa tämän kohdan toisen, kolmannen ja neljännen alakohdan mukaisesti.

Jos asiakas on etätunnistettu, jäsenvaltioiden on huolehdittava, että kyseiset laitokset ja henkilöt soveltavat yhtä tai useampaa seuraavista toimenpiteistä:

(a) toimenpiteet, joilla varmistetaan asiakkaan tunnistaminen lisäasiakirjojen avulla;

(b) lisätoimenpiteet, joilla todennetaan tai varmennetaan toimitetut asiakirjat, tai vaaditaan tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvan laitoksen antamaa vahvistusta;

(c) sen vaatiminen, että ensimmäinen liiketoimeen liittyvä maksusuoritus maksetaan tililtä ja tilille, joka on avattu asiakkaan nimiin luottolaitoksessa.

Rajatylittävissä kirjeenvaihtajapankkisuhteissa muiden jäsenvaltioiden tai kolmansien maiden pankkien kanssa, jäsenvaltioiden on huolehdittava, että niiden luottolaitokset

a) keräävät riittävät tiedot vastapuolena toimivasta luotto- tai rahoituslaitoksesta, jotta ne saisivat kattavan käsityksen tämän liiketoiminnan luonteesta ja voisivat määrittää yleisesti saatavilla olevien tietojen perusteella laitoksen maineen ja valvonnan laadun;

b) arvioivat vastapuolena toimivan luotto- tai rahoituslaitoksen rahanpesun estämistoimenpiteitä;

[14] EYVL L 275, 27.10.2000, s. 39.

c) saavat ylemmän johdon hyväksynnän ennen uuden kirjeenvaihtajapankkisuhteen aloittamista;

d) vahvistavat asiakirjoin kullekin laitokselle kuuluvat tehtävät;

e) varmistavat *payable through accounts* -tilien osalta, että vastapuolena toimiva luottolaitos on todentanut niiden asiakkaiden henkilöllisyyden, jotka pääsevät suoraan käyttämään kirjeenvaihtajapankin tilejä, ja on noudattanut näiden osalta jatkuvaa asiakkaan tuntemisvelvollisuutta ja että se pystyy toimittamaan asiakkaan tunnistamistiedot pyydettäessä.

Poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden osalta jäsenvaltioiden on huolehdittava, että

a) kyseisillä laitoksilla ja henkilöillä on asianmukaiset riskinhallintajärjestelmät sen määrittelemiseksi, onko asiakas poliittisesti vaikutusvaltainen henkilö;

b) kyseillä laitoksilla ja henkilöillä on ylemmän johdon hyväksyntä liikesuhteiden aloittamiselle tällaisten asiakkaiden kanssa;

c) kyseiset laitokset ja henkilöt toteuttavat kohtuulliset toimenpiteet varallisuuden ja varojen alkuperän selvittämiseksi tai varmistavat liikesuhteen jatkuvan seurannan.

2. Jäsenvaltioiden on kiellettävä luottolaitoksia aloittamasta tai jatkamasta kirjeenvaihtajapankkisuhteita pöytälaatikkopankin kanssa tai vastapuolena toimivan pankin kanssa, joka antaa pöytälaatikkopankkien käyttää tilejään.

3. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat laitokset ja henkilöt kiinnittävät erityistä huomiota rahanpesun uhkaan, joka voi syntyä anonymiteettiä edistävistä tuotteista tai liiketoimista, ja toteuttavat tarvittaessa toimenpiteitä estääkseen niiden käytön rahanpesujärjestelyissä.

4 JAKSO

KOLMANSIEN SUORITTAMAT TOIMENPITEET

12 artikla

Jäsenvaltiot voivat sallia, että laitokset ja henkilöt, joihin tätä direktiiviä sovelletaan, valtuuttavat kolmannen suorittamaan 7 artiklan 1 kohdan a–c alakohdassa säädetyt toimenpiteet.

Lopullinen vastuu toimenpiteiden suorittamisesta säilyy kuitenkin tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvalla laitoksella tai henkilöllä, joka on valtuuttanut kolmannen suorittamaan toimenpiteet.

13 artikla

1. Tässä jaksossa ’kolmansilla’ tarkoitetaan 2 artiklassa lueteltuja laitoksia ja henkilöitä vastaavia laitoksia ja henkilöitä, jotka täyttävät seuraavat vaatimukset:

a) laitosten ja henkilöiden tiedot on kirjattava ammatinharjoittajien rekisteriin;

b) laitokset ja henkilöt noudattavat tämän direktiivin säännöksiä vastaavaa asiakkaan tuntemisvelvollisuutta sekä tietojen säilyttämistä koskevia vaatimuksia, ja tämän direktiivin noudattamista valvotaan V luvun 2 jakson mukaisesti, tai laitokset ja henkilöt ovat sijoittautuneet kolmanteen valtioon, jonka asettamat vaatimukset vastaavat tässä direktiivissä säädettyjä vaatimuksia.

2. Jäsenvaltioiden ja komission on ilmoitettava toisilleen tapauksista, joissa kolmas maa ei niiden näkemyksen mukaan täytä 1 kohdan b alakohdassa asetettuja edellytyksiä

13 a artikla

Kun komissio tekee päätöksen 37 artiklan 3 kohdan nojalla, jäsenvaltioiden on kiellettävä se, että tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat laitokset ja henkilöt antavat asiakkaan tuntemisvelvollisuuteen liittyvien toimien suorittamisen kyseiseen kolmanteen maahan sijoittautuneiden kolmansien tehtäväksi.

14 artikla

Kolmansien on annettava 7 artiklan 1 kohdan a–c alakohdassa säädettyihin vaatimuksiin perustuvat tiedot viipymättä sen laitoksen tai henkilön käyttöön, jonka luokse asiakas ohjataan.

Kolmannen on pyynnöstä viipymättä toimitettava tarvittavat jäljennökset asiakkaan tai todellisen omistajan ja edunsaajan tunnistamista ja henkilöllisyyden todentamista koskevista tiedoista sekä muista näiden henkilöllisyyttä koskevista asiakirjoista laitokselle tai henkilölle, jonka luokse asiakas ohjataan.

15 artikla

Jäsenvaltion on joka tapauksessa sallittava, että sen alueella toimivat 2 artiklan ensimmäisen kohdan 1 ja 2 alakohdassa ja 3 alakohdan a–d alakohdassa tarkoitetut laitokset ja henkilöt tunnustavat ja hyväksyvät 7 artiklan 1 kohdan a–c alakohdassa säädettyjen asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien menettelyjen tulokset, kun menettelyt toteuttaa tämän direktiivin mukaisesti 2 artiklan ensimmäisen kohdan 1 ja 2 alakohdassa ja 3 alakohdan a–d alakohdassa tarkoitettu laitos tai henkilö toisessa jäsenvaltiossa ja ne toteutetaan 12–14 artiklassa säädettyjen vaatimusten mukaisesti, vaikka kyseisiin vaatimuksiin perustuvat tiedot tai asiakirjat poikkeavat siinä jäsenvaltiossa vaadituista asiakirjoista, johon asiakas ohjataan.

16 artikla

Tämän jakson säännöksiä ei sovelleta ulkoistamiseen eikä asiamiessuhteisiin, kun ulkoistamispalvelun tarjoajan tai asiamiehen voidaan sopimussuhteen perusteella katsoa vastaavan laitosta tai henkilöä, johon tätä direktiiviä sovelletaan.

III luku

Ilmoitusvelvollisuus

1 JAKSO

YLEISET SÄÄNNÖKSET

17 artikla

Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat laitokset ja henkilöt tutkivat erityisen huolellisesti kaikki toimet, joiden luonteen vuoksi ne pitävät erityisen todennäköisenä sitä, että kyseiset toimet liittyvät rahanpesuun; erityisesti on tutkittava monimutkaiset tai poikkeuksellisen suuret liiketoimet sekä kaikki epätavalliset liiketoimet, joilla ei ole selvää taloudellista tai oikeudellista tarkoitusta.

18 artikla

Jäsenvaltion on perustettava rahanpesun selvittelykeskus, jotta rahanpesua voidaan torjua tehokkaasti.

Kyseisen selvittelykeskuksen on oltava kansallinen keskusyksikkö, jolla on riittävät resurssit. Selvittelykeskuksen tehtävänä on vastaanottaa ja, siinä määrin kuin on sallittua, pyytää, analysoida ja levittää toimivaltaisille viranomaisille taloudellisia tietoja, jotka liittyvät epäiltyyn rikoksen tuottamaan hyötyyn tai joiden antamista edellytetään kansallisessa lainsäädännössä tai muissa säännöksissä.

19 artikla

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat laitokset ja henkilöt sekä tarvittaessa niiden johtajat ja työntekijät tekevät yhteistyötä selvittelykeskuksen kanssa ja

a) ilmoittavat oma-aloitteisesti suoraan ja viipymättä rahanpesun selvittelykeskukselle kun ne saavat tietoonsa tai epäilevät tai kun on perusteltua syytä epäillä, että rahanpesua toteutetaan tai yritetään;

b) toimittavat viipymättä rahanpesun selvittelykeskukselle sen pyynnöstä kaikki tarvittavat lisätiedot sovellettavassa lainsäädännössä säädettyjen menettelyjen mukaisesti.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut tiedot on toimitettava sen jäsenvaltion rahanpesun selvittelykeskukselle, johon tiedot toimittava laitos tai henkilö on sijoittautunut. Tietojen toimittamisesta vastaa yleensä 30 artiklassa säädettyjen menettelyjen mukaisesti nimitettävä henkilö tai henkilöt.

20 artikla

1. Tämän direktiivin 2 artiklan ensimmäisen kohdan 3 alakohdan b alakohdassa tarkoitettujen notaarien ja muiden itsenäisten lakimiesammattien harjoittajien osalta jäsenvaltiot voivat nimittää kyseisen alan soveliaan itsesääntelyelimen viranomaiseksi, jolle tiedot ensisijaisesti toimitetaan rahanpesun selvittelykeskuksen sijaan. Tässä tapauksessa jäsenvaltioiden on määritettävä kyseisen elimen ja rahanpesun selvittelykeskuksen välisen yhteistyön asianmukainen toteutustapa.

2. Jäsenvaltiot eivät ole velvollisia soveltamaan 19 artiklan 1 kohdassa säädettyjä velvollisuuksia notaareihin, itsenäisiin lakimiesammatin harjoittajiin, tilintarkastajiin, ulkopuolisiin kirjanpitäjiin eikä veroneuvojiin niiden tietojen osalta, joita nämä ovat saaneet joltakin asiakkaaltaan tai jostakin asiakkaastaan selvittäessään asiakkaalleen tämän oikeudellista asemaa tai puolustaessaan tai edustaessaan kyseistä asiakasta oikeuskäsittelyssä tai sen yhteydessä mukaan luettuna oikeudenkäynnin aloittamista tai oikeudenkäynnin välttämistä koskeva neuvonta, riippumatta siitä saadaanko tai hankitaanko tällaiset tiedot ennen tällaista käsittelyä, sen aikana tai sen jälkeen.

21 artikla

Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat laitokset ja henkilöt eivät toteuta liiketoimia, joiden ne tietävät tai epäilevät liittyvän rahanpesuun, ennen kuin ne ovat ilmoittaneet asiasta rahanpesun selvittelykeskukselle.

Rahanpesun selvittelykeskus voi kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen edellytysten mukaisesti antaa määräyksen olla toteuttamatta liiketointa.

Jos tällaisen liiketoimen epäillään liittyvän rahanpesuun ja jos sen toteuttamatta jättäminen tällä tavoin on mahdotonta tai todennäköisesti vaikeuttaisi yrityksiä jäljittää epäillyn rahanpesujärjestelyn edunsaajia, kyseisten laitosten ja henkilöiden on ilmoitettava viranomaisille asiasta välittömästi liiketoimen jälkeen.

22 artikla

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset toimittavat tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia laitoksia ja henkilöitä koskevien tarkastusten yhteydessä tai muulla tavoin selville saamansa tiedot, jotka voivat olla todisteena rahanpesusta, suoraan ja viipymättä rahanpesun selvittelykeskukselle.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lainsäädännön nojalla toimivaltaiset pörssi-, valuutta- ja rahoitusjohdannaismarkkinoiden valvontaelimet ilmoittavat rahanpesun selvittelykeskukselle selville saamansa tiedot, jotka voivat olla todisteena rahanpesusta.

23 artikla

Tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvan laitoksen tai henkilön taikka niiden työntekijän tai johtajan tämän direktiivin vaatimusten mukaisesti rahanpesun selvittelykeskukselle tekemä ilmoitus 19–21 artiklassa tarkoitetuista tiedoista ei merkitse sopimukseen eikä lakiin, asetuksiin tai hallinnollisiin määräyksiin perustuvan tietojen ilmaisemista koskevan rajoituksen rikkomista, eikä laitosta tai henkilöä taikka niiden johtajia tai työntekijöitä voida asettaa minkäänlaiseen vastuuseen tällä perusteella.

24 artikla

Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet suojellakseen tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien laitosten tai henkilöiden työntekijöitä, jotka ilmoittavat rahanpesua koskevista epäilyistä joko sisäisesti tai rahanpesun selvittelykeskukselle, uhkilta tai vihamielisiltä teoilta.

2 JAKSO

TIETOJEN ILMAISEMISEN KIELTÄMINEN

25 artikla

Tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat laitokset ja henkilöt taika niiden johtajat tai työntekijät eivät saa ilmaista kyseiselle asiakkaalle tai kolmannelle henkilölle, että rahanpesun selvittelykeskukselle on 19–21 artiklan mukaisesti toimitettu tietoja tai että rahanpesua tutkitaan tai saatetaan tutkia.

Se, että itsenäiset lakimiesammatin harjoittajat, notaarit, tilintarkastajat, kirjanpitäjät tai veroneuvojat riippumattomina lakimiesammatin harjoittajina toimiessaan yrittävät taivutella asiakasta luopumaan laittomasta toiminnasta, ei merkitse ensimmäisessä kohdassa tarkoitettua tietojen ilmaisemista.

IV luku

Tietojen säilyttäminen ja tilastotiedot

26 artikla

Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat laitokset ja henkilöt säilyttävät seuraavat asiakirjat ja tiedot käytettäväksi todisteena rahanpesua koskevissa tutkimuksissa:

a) asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien menettelyjen osalta jäljennökset tai viitetiedot vaadituista asiakirjoista ainakin viiden vuoden ajan asiakassuhteen päättymisestä;

b) liikesuhteiden ja -toimien osalta alkuperäisistä asiakirjoista tai niiden sellaisista jäljennöksistä, joita sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti voidaan käyttää

todisteina oikeudenkäynnissä, muodostuvat asiakirja-aineistot vähintään viiden vuoden ajan liiketoimien suorittamisesta tai liikesuhteen päättymisestä;

c) vähintään 15 000 euron suuruisista käteismaksuista maksujen vastaanottamista koskevat tositteet ja asiakirjat vähintään viiden vuoden ajan käteismaksujen suorittamisesta.

27 artikla

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat laitokset toteuttavat kolmansissa maissa sijaitsevissa sivuliikkeissään ja tytäryhtiöissä, joista laitokset omistavat enemmistön, toimenpiteitä, jotka vähintään vastaavat tämän direktiivin mukaista asiakkaan tuntemisvelvollisuutta ja tietojen säilyttämistä koskevaa velvollisuutta.

Jos kolmannen maan lainsäädännössä ei velvoiteta tällaisten vaikutuksiltaan vastaavien toimenpiteiden toteuttamiseen, jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että kyseessä olevat laitokset ilmoittavat asiasta kotivaltion toimivaltaisille viranomaisille.

2. Jäsenvaltioiden ja komission on ilmoitettava toisilleen tapauksista, joissa kolmannen maan lainsäädännössä ei velvoiteta 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa edellytettyjen toimenpiteiden toteuttamiseen.

28 artikla

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että niiden alueella toimivat luotto- ja rahoituslaitokset pystyvät viipymättä tyhjentävästi vastaamaan rahanpesun selvittelykeskuksen tai muun niiden kansallisen lainsäädännön mukaisen viranomaisen esittämään tiedusteluun siitä, onko luotto- tai rahoituslaitos parhaillaan tai onko se viiden viimeksi kuluneen vuoden aikana ollut liikesuhteessa tiettyyn luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön ja mikä on liikesuhteen luonne.

29 artikla

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ne pystyvät tarkastelemaan rahanpesun torjunnassa käytettävien järjestelmiensä tehokkuutta ylläpitämällä kattavia tilastoja kyseisten järjestelmien tehokkuuteen vaikuttavista seikoista.

Kyseisiin tilastoihin on sisällyttävä vähintään tiedot rahanpesun selvittelykeskukselle epäilyttävistä liiketoimista tehtyjen ilmoitusten lukumäärästä ja kyseisten ilmoitusten seurannasta sekä vuotuiset tiedot tutkittujen tapausten, syytteeseen asetettujen henkilöiden ja rahanpesurikoksista tuomittujen henkilöiden lukumäärästä.

V luku

Täytäntöönpanotoimenpiteet

1 JAKSO

SISÄISET MENETTELYT, KOULUTUS JA PALAUTE

30 artikla

Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat laitokset ja henkilöt soveltavat asianmukaisia asiakkaan tuntemisvelvollisuutta, ilmoitusvelvollisuutta, tietojen säilyttämistä, sisäistä valvontaa, riskien arviointia, riskinhallintaa ja tiedottamista koskevia käytänteitä ja menettelyjä, joilla estetään ja ehkäistään rahanpesuun liittyviä toimia.

31 artikla

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat laitokset ja henkilöt varmistavat asianmukaisilla toimenpiteillä, että niiden palveluksessa olevat työntekijät ovat tietoisia tämän direktiivin säännöksistä.

Näihin toimenpiteisiin on sisällyttävä se, että asianomaiset työntekijät osallistuvat jatkuvaan erityiskoulutukseen, joka auttaa heitä tunnistamaan rahanpesuun mahdollisesti liittyviä järjestelyjä ja jossa ohjeistetaan, miten tällaisissa tapauksissa on toimittava.

Jos 2 artiklan ensimmäisen kohdan 3 alakohdassa lueteltuihin ammattiryhmiin kuuluva luonnollinen henkilö harjoittaa ammattitoimintaansa oikeushenkilön työntekijänä, tämän jakson velvoitteita sovelletaan kyseiseen oikeushenkilöön eikä kyseiseen luonnolliseen henkilöön.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvilla laitoksilla ja henkilöillä on käytettävissään ajantasaista tietoa rahanpesijöiden menetelmistä sekä seikoista, joiden avulla epäilyttävät liiketoimet voidaan tunnistaa.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että epäillyistä rahanpesutapauksista laadittavien ilmoitusten vaikutuksesta ja seurannasta annetaan mahdollisuuksien mukaan oikea-aikaista palautetta.

2 JAKSO

VALVONTA

32 artikla

1. Jäsenvaltioiden on säädettävä, että valuutanvaihtotoimistoilla ja yrityspalvelujen tuottajilla on oltava toimilupa tai niiden on oltava rekisteröityjä ja että kasinoilla on oltava toimilupa, jotta ne voisivat harjoittaa liiketoimintaansa laillisesti.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset kieltäytyvät myöntämästä toimilupaa 1 kohdassa tarkoitetuille yhteisöille tai rekisteröimästä niitä, jos kyseiset viranomaiset eivät pysty toteamaan, että kyseisten yhteisöjen liiketoimintaa todellisuudessa tai tulevaisuudessa johtavat henkilöt tai niiden todelliset omistajat ja edunsaajat ovat soveliaita ja luotettavia.

33 artikla

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että toimivaltaiset viranomaiset valvovat tehokkaasti, että kaikki tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat laitokset ja henkilöt noudattavat tämän direktiivin vaatimuksia.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisilla viranomaisilla on riittävät valtuudet, mukaan lukien mahdollisuus saada tietoja, ja resurssit tehtäviensä hoitamiseksi.

3 JAKSO

SEURAAMUKSET

34 artikla

Tämän direktiivin mukaisesti annettujen kansallisten säännösten rikkomisesta määrättävien seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

35 artikla

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeushenkilöt voidaan asettaa vastuuseen tässä direktiivissä tarkoitettujen tietojen säilyttämistä, asiakkaan tunnistamista ja epäilyttävien liiketoimien ilmoittamista koskevien velvollisuuksien rikkomisesta, jonka on niiden hyödyksi itsenäisesti tai osana oikeushenkilön organisaatiota toimien toteuttanut kuka tahansa henkilö, joka on oikeushenkilön organisaatiossa johtavassa asemassa, joka perustuu

a) valtaan edustaa oikeushenkilöä;

b) valtuuksiin tehdä päätöksiä oikeushenkilön puolesta;

c) valtuuksiin harjoittaa valvontaa oikeushenkilössä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tapausten lisäksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen, jos 1 kohdassa tarkoitetun henkilön harjoittaman ohjauksen tai valvonnan puutteellisuus on mahdollistanut sen, että oikeushenkilön alaisena toimiva henkilö on voinut toteuttaa 1 kohdassa tarkoitetut rikkomiset kyseisen henkilön hyödyksi.

36 artikla

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeushenkilölle, joka on saatettu vastuuseen tässä direktiivissä tarkoitettujen tietojen säilyttämistä, asiakkaan tunnistamista ja epäilyttävien liiketoimien ilmoittamista koskevien velvollisuuksien rikkomisesta, voidaan määrätä tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia, joihin kuuluvat muun muassa

a) sakko;

b) oikeuden menettäminen julkisista varoista myönnettävään etuuteen tai tukeen;

c) pysyvä tai väliaikainen liiketoimintakielto;

d) oikeudelliseen valvontaan asettaminen;

e) tuomioistuimen määräys lopettaa toiminta.

VI luku

Täytäntöönpano- ja muuttamistoimenpiteet

37 artikla

1. Jotta voitaisiin ottaa huomioon tekniikan kehitys rahanpesun vastaisessa toiminnassa ja varmistaa tämän direktiivin yhdenmukainen soveltaminen, komissio hyväksyy 38 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen seuraavat täytäntöönpanotoimenpiteet:

a) selvennetään 1 artiklan 2 kohtaan sekä 3 artiklan ensimmäisen kohdan 2 alakohdan a ja b alakohtaan sekä sen ensimmäisen alakohdan 5, 8, 9, 10, 11 ja 12 alakohtaan sisältyvien määritelmien tekniset näkökohdat;

b) määritetään yksityiskohtaiset säännöt sellaisten tilanteiden tunnistamiseksi, joissa rahanpesun riski on 10 artiklan 1, 2 ja 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla pieni;

c) määritetään yksityiskohtaiset säännöt sellaisten tilanteiden tunnistamiseksi, joissa rahanpesun riski on 11 artiklassa tarkoitetulla tavalla suuri;

d) määritetään yksityiskohtaiset säännöt sellaisten tilanteiden tunnistamiseksi, joissa 2 artiklan 2 kohdan nojalla ei ole perusteltua soveltaa tätä direktiiviä tiettyihin yrityksiin, jotka harjoittavat rahoitustoimintaa satunnaisesti tai hyvin rajoitetusti.

2. Komissio mukauttaa 38 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti 2 artiklan ensimmäisen kohdan 3 alakohdan f alakohdassa, 6 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdan a alakohdassa mainittuja määriä inflaation huomioon ottamiseksi.

3. Komissio tekee 38 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti päätöksen, jossa todetaan, että kolmas maa ei täytä 10 artiklan 1 kohdan a–c alakohdassa tai 13 artiklan 1 kohdan b alakohdassa asetettuja edellytyksiä tai että kyseisen kolmannen maan lainsäädännössä ei velvoiteta 27 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa edellytettyjen toimenpiteiden toteuttamiseen.

38 artikla

1. Komissiota avustaa rahanpesunvastainen komitea (jäljempänä ’komitea’).

2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 ja 7 artiklaa ottaen huomioon kyseisen päätöksen 8 artiklan säännökset.

Päätöksen 1999/468/EY 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu määräaika vahvistetaan kolmeksi kuukaudeksi.

3. Komitea vahvistaa työjärjestyksensä.

VII luku

Loppusäännökset

39 artikla

Viimeistään kolmen vuoden kuluttua tämän direktiivin voimaantulosta ja tämän jälkeen vähintään kolmen vuoden välein komissio laatii kertomuksen tämän direktiivin täytäntöönpanosta ja antaa sen Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

40 artikla

Kumotaan direktiivi 91/308/ETY.

Viittauksia kumottuun direktiiviin pidetään viittauksina tähän direktiiviin ja ne luetaan liitteenä olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

41 artikla

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään [12 kuukautta tämän direktiivin voimaantulon jälkeen]. Niiden on viipymättä ilmoitettava kirjallisina komissiolle kyseiset säännökset sekä kyseisten säännösten ja tämän direktiivin säännösten välinen vastaavuustaulukko.

   Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

42 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä.*

43 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä […]

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puhemies	*Puheenjohtaja*

LIITE

VASTAAVUUSTAULUKKO

Tässä direktiivissä	**Direktiivissä 91/308/ETY**
1 artiklan 1 kohta	**2 artikla**
1 artiklan 2 kohdan a–c alakohta ja e alakohta	**1 artiklan ensimmäisen kohdan C alakohta**
1 artiklan 2 kohdan d alakohta	
2 artiklan ensimmäisen kohdan 1 alakohta	**2 a artiklan ensimmäisen kohdan 1 alakohta**
2 artiklan ensimmäisen kohdan 2 alakohta	**2 a artiklan ensimmäisen kohdan 2 alakohta**
2 artiklan ensimmäisen kohdan 3 alakohdan a–b ja e–g alakohta	**2 a artiklan ensimmäisen kohdan 3–7 alakohta**
2 artiklan ensimmäisen kohdan 3 alakohdan c ja d alakohta	
3 artiklan 1 kohdan 1 alakohta	**1 artiklan ensimmäisen kohdan A alakohta**
3 artiklan 2 kohdan a alakohta	**1 artiklan ensimmäisen kohdan B alakohdan 1 alakohta**
3 artiklan 2 kohdan b alakohta	**1 artiklan ensimmäisen kohdan B alakohdan 2 alakohta**
3 artiklan 2 kohdan c alakohta	**1 artiklan ensimmäisen kohdan B alakohdan 3 alakohta**
3 artiklan 2 kohdan d alakohta	**1 artiklan ensimmäisen kohdan B alakohdan 4 alakohta**
3 artiklan 2 kohdan e alakohta	**1 artiklan ensimmäisen kohdan B alakohdan 2 alakohta**
3 artiklan 3 kohta	**-**
3 artiklan 4 kohta	**-**
3 artikla 5 kohta	**1 artiklan ensimmäisen kohdan D alakohta**
3 artiklan 6 kohta	**1 artiklan ensimmäisen kohdan E alakohdan ensimmäinen alakohta**
3 artiklan 7 kohta	**1 artiklan ensimmäisen kohdan E alakohdan toinen alakohta**

3 artiklan 7 kohdan a alakohta	**-**
3 artiklan 7 kohdan b alakohta	**1 artiklan ensimmäisen kohdan E alakohdan toisen alakohdan ensimmäinen luetelmakohta**
3 artiklan 7 kohdan c alakohta	**1 artiklan ensimmäisen kohdan E alakohdan toisen alakohdan toinen luetelmakohta**
3 artiklan 7 kohdan d alakohta	**1 artiklan ensimmäisen kohdan E alakohdan toisen alakohdan kolmas luetelmakohta**
3 artiklan 7 kohdan e alakohta	**1 artiklan ensimmäisen kohdan E alakohdan toisen alakohdan neljäs luetelmakohta**
3 artiklan 7 kohdan f alakohta	**1 artiklan ensimmäisen kohdan E alakohdan toisen alakohdan viides luetelmakohta ja kolmas alakohta**
3 artiklan 8 kohta	**-**
3 artiklan 9 kohta	**-**
3 artiklan 10 kohta	**-**
3 artiklan 11 kohta	
3 artiklan 12 kohta	**-**
4 artikla	**15 artikla**
5 artikla	**_**
6 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohta	**3 artiklan 1 kohta**
6 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohta	**3 artiklan 2 kohta**
6 artiklan ensimmäisen kohdan c alakohta	**3 artiklan 8 kohta**
6 artiklan ensimmäisen kohdan d alakohta	**3 artiklan 7 kohta**
7 artiklan 1 kohdan a alakohta	**3 artiklan 1 kohta**
7 artiklan 1 kohdan b–d alakohta	**-**
7 artiklan 2 kohta	**-**
7 artiklan 3 kohta	**-**
8 artiklan 1 kohta	**3 artiklan 1 kohta**
8 artiklan 2 ja 3 kohta	

9 artikla	**3 artiklan 5 ja 6 kohta**
10 artiklan 1 kohdan a alakohta	**3 artiklan 9 kohta**
10 artiklan 1 kohdan b ja c alakohta	
10 artiklan 3 kohdan a alakohta	**3 artiklan 3 kohta**
10 artiklan 3 kohdan b alakohta	**3 artiklan 4 kohta**
10 artiklan 3 kohdan c alakohta	**3 artiklan 4 kohta**
10 artiklan 3 kohdan d alakohta	
10 a artikla	
11 artiklan 1 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta	**3 artiklan 11 kohta**
11 artiklan 1 kohdan kolmas ja neljäs alakohta	**-**
11 artiklan 2 ja 3 kohta	**-**
12 artikla	**-**
13 artikla	**-**
13 a artikla	
14 artikla	**-**
15 artikla	**-**
16 artikla	**-**
17 artikla	**5 artikla**
18 artikla	
19 artikla	**6 artiklan 1 ja 2 kohta**
20 artikla	**6 artiklan 3 kohta**
21 artikla	**7 artikla**
22 artikla	**10 artikla**
23 artikla	**9 artikla**
24 artikla	**-**
25 artiklan ensimmäinen kohta	**8 artiklan 1 kohta**

25 artiklan toinen kohta	
26 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohta	**4 artiklan ensimmäisen kohdan ensimmäinen luetelmakohta**
26 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohta	**4 artiklan ensimmäisen kohdan toinen luetelmakohta**
26 artiklan ensimmäisen kohdan c alakohta	**-**
27 artikla	**-**
28 artikla	**-**
29 artikla	**-**
30 artikla	**11 artiklan 1 kohdan a alakohta**
31 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta	**11 artiklan 1 kohdan b alakohdan ensimmäinen virke**
31 artiklan 1 kohdan toinen alakohta	**11 artiklan 1 kohdan b alakohdan toinen virke**
31 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta	**11 artiklan 1 kohdan toinen alakohta**
31 artiklan 2 kohta	**11 artiklan 2 kohta**
32 artikla	
33 artikla	
34 artikla	**14 artikla**
34 artikla	
35 artikla	
36 artikla	
37 artikla	
38 artikla	
39 artikla	**17 artikla**
40 artikla	
41 artikla	**16 artikla**